

در باب سازوکارهای حقوقی و قانونی تأسیس و اداره «مدارس طبیعت»

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات آموزش و فرهنگ

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۱۶۳۸۷
فروردین‌ماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۲.....	مقدمه.....
۳.....	بررسی موضوع.....
۱۲.....	سازمان حفاظت محیط زیست و آموزش‌های محیط‌زیستی.....
۱۳.....	جمع‌بندی و پیشنهاد.....
۱۴.....	منابع و مأخذ.....

در باب سازوکارهای حقوقی و قانونی تأسیس و اداره «مدارس طبیعت»

چکیده

«مدرسه طبیعت»، فضایی است که کودکان ساعاتی از اوقات خود را در آنجا به تجربه محیط زیست می‌پردازند. این مدارس در زمان ریاست پیشین سازمان حفاظت محیط زیست تأسیس شدند. اواخر سال ۱۳۹۶ ریاست فعلی سازمان حفاظت محیط زیست طی بخشنامه‌ای از صدور مجوز این مدارس جلوگیری به عمل آورد و وزارت آموزش و پرورش را مرجع صدور مجوز این مدارس معرفی کرد.

مفهوم مدرسه در قوانین و مقررات وزارت آموزش و پرورش، نسبت مدارس طبیعت با وزارت آموزش و پرورش و مرجع صدور مجوز مدارس طبیعت در این گزارش بررسی و تحلیل شده است.

نتیجه آنکه؛ نمی‌توان عنوان «مدرسه» را بر «مدارس طبیعت» اطلاق کرد و این مدارس هیچ‌گونه ارتباطی با وزارت آموزش و پرورش ندارند، «مدارس طبیعت» می‌توانند با تصویب شورای عالی محیط زیست و تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست تأسیس و فعالیت کنند، یا آنکه بر اساس قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی به عنوان مدرسه ضمن اجرای برنامه درسی رسمی وزارت آموزش و پرورش یا به عنوان مرکز پرورشی، تأسیس و فعالیت نمایند.

مقدمه

مدرسه طبیعت مکانی است که کودکان تا ۱۲ سال می‌توانند اوقات خود را از یک روز تا هر روز هفته در آنجا به مشاهده طبیعت بگذرانند. طبق اظهار نظر برخی از مدیران این مدارس، مدرسه طبیعت برنامه آموزشی مصوب و مدونی ندارد و در آنجا هیچ سرفصلی درسی ارائه نمی‌شود. در این مدارس افرادی به عنوان تسهیلگر حضور دارند که تجربه‌های محیط‌زیستی کودکان را زیر نظر دارند و به آنها در تجربه طبیعت کمک می‌کنند.

مدارس طبیعت در زمان ریاست پیشین سازمان حفاظت محیط زیست طی دستورالعملی با عنوان «دستورالعمل تأسیس و صدور مجوز مدارس طبیعت» به شکل غیردولتی تأسیس شدند. مؤسسان این مدارس، مجوز فعالیت خود را به صورت یک‌ساله پس از تأیید دفتر مشارکتهای مردمی سازمان حفاظت محیط زیست از ادارات کل حفاظت محیط زیست استانی دریافت می‌کردند.

این مدارس تا اواخر سال ۱۳۹۶ به فعالیت خود ادامه دادند تا اینکه در بهمن‌ماه ۱۳۹۶ بخشنامه‌ای از ریاست سازمان حفاظت محیط زیست به ادارات کل استان‌ها ارسال شد که طی آنها استان‌ها موظف شدند از صدور هرگونه مجوز جدید برای تأسیس مدارس طبیعت پرهیز کنند. در این بخشنامه چنین استدلال شده است که با وجود اثرگذاری مطلوب مدارس طبیعت و رویکرد تربیت و آموزش کودکان و نوجوانان، صدور مجوز و تأیید فعالیت چنین مدرسی در حیطه اختیارات و وظایف سازمان حفاظت محیط زیست نیست و وزارت آموزش و پرورش مرجع صدور مجوز تأسیس این مدارس در کشور است. در ادامه تلاش بر آن است به پرسش‌های زیر پاسخ روشنی داده شود تا بتوان سازوکارهای حقوقی و قانونی تأسیس و اداره این مدارس را دریافت.

- تعریف «مدرسه» در قوانین و مقررات کدام است؟
- نسبت مدارس طبیعت با وزارت آموزش و پرورش چیست؟
- مرجع صدور مجوز تأسیس و فعالیت مدارس طبیعت کدام نهاد است؟

بررسی موضوع

پرسش نخست: تعریف «مدرسه» در قوانین و مقررات کدام است؟ واژه «مدرسه» بر چه مکان و فضایی اطلاق می‌شود؟ برای این منظور، قوانین و مقررات این حوزه مرور می‌شود تا بتوان به این پرسش، پاسخ داد:

- قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، ماده (۲)، بند «الف»، مصوب ۱۳۹۵: «مدرسه واحد آموزشی و پرورشی که آموزش‌های رسمی را از دوره پیش‌دبستان تا پایان دوره متوسطه ارائه می‌کند».

- آیین‌نامه اجرایی مدارس، ماده (۱)، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، جلسه ۶۵۲: «مدرسه از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی‌ترین رکن تعلیم و تربیت است که به منظور تربیت صحیح دانش‌آموزان در ابعاد دینی، اخلاقی، علمی، آموزشی، اجتماعی و کشف استعدادها و هدایت و رشد متوازن روحی و معنوی و جسمانی آنان بر اساس اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی، برابر ضوابط و دستورالعمل‌های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می‌شود».

- واژه‌نامه تخصصی (ترمینولوژی) آموزش و پرورش، شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۹۳: «مدرسه: سازمان آموزشی و تربیتی که معمولاً در یک ساختمان قرار دارد و بر مبنای معیارهای رسمی و استانداردهای معین تأسیس می‌شود و با نظارت آموزش و پرورش،

مسئولیت اجرای برنامه‌های مصوب، ارائه انواعی از آموزش‌ها و تربیت دانش‌آموزان و هنرجویان را در سطح یا دوره تحصیلی مشخص بر عهده دارد و پس از پایان دوره به آنان، مدرک رسمی اعطا می‌کند». (عابدینی، ۱۳۹۳: ۵۶۱).

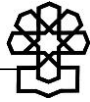
نتیجه آنکه مدرسه مکانی است که آموزش‌های رسمی مصوب وزارت آموزش و پرورش را ارائه می‌کند، دوره‌های تحصیلی رسمی وزارت آموزش و پرورش در آنجا برگزار می‌شود، برابر ضوابط دستورالعمل‌های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می‌شوند، مسئولیت اجرای برنامه‌ها و اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی را بر عهده دارد و پس از پایان دوره به افراد آموزش‌دیده در آن مکان، مدرک رسمی اعطا می‌شود.

پرسش دوم؛ نسبت مدارس طبیعت با وزارت آموزش و پرورش چیست؟

پاسخ این پرسش را می‌توان از یافته‌های پرسش اول دریافت. بدین شرح که با توجه به تعریف‌های فوق از مدرسه و الزامات آن، نمی‌توان واژه «مدرسه» را بر «به اصطلاح مدرسه طبیعت» اطلاق کرد، زیرا؛

- نخست آنکه در مدارس طبیعت آموزش‌های رسمی و مصوب وزارت آموزش و پرورش ارائه نمی‌شود، بلکه بنا بر اظهار نظر مؤسسان، کودکان در این محیط، فقط طبیعت را تجربه می‌کنند.

- دوم آنکه دوره‌های تحصیلی رسمی وزارت آموزش و پرورش در مدارس طبیعت برگزار نمی‌شود، بلکه فرزندان خانواده‌ها در سنین تا ۱۲ سالگی با نقش کودک و نه نقش دانش‌آموز در روزهای تعطیل یا ساعات غیرمدرسه در مدارس طبیعت حضور می‌یابند.

- سوم آنکه مدارس طبیعت بر اساس ضوابط یا مصوبات وزارت آموزش و پرورش تأسیس نشده‌اند، بلکه مرجع صدور این مدارس تا پیش از این، ادارات کل حفاظت محیط زیست استان‌ها، البته با تأیید دفتر مشارکت‌های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست بوده‌اند.

- چهارم آنکه کودکانی که در مدارس طبیعت حضور می‌یابند پس از پایان دوره حضور خود در این مدارس، مدرک یا گواهینامه‌ای دریافت نمی‌کنند. نتیجه آنکه، مدارس طبیعت نسبتی با وزارت آموزش و پرورش ندارند.

پرسش سوم؛ مرجع صدور مجوز تأسیس و فعالیت مدارس طبیعت کدام نهاد است؟

برای پاسخ به این پرسش نگاهی می‌اندازیم به انواع مدارس و آموزشگاه‌های موجود که با کسب مجوز تأسیس شده و به فعالیت خود ادامه می‌دهند. تا دریابیم که رویه و سازوکارهای صدور مجوز کدام است؟ و هر مؤسسه باید از کدام نهاد مجوز فعالیت خود را کسب کند؟

- قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، ماده (۲)، بند «پ»، تبصره «۱»، مصوب ۱۳۹۵: «تنها مرجع صدور مجوز فعالیت آموزشگاه علمی آزاد و آموزشگاه زبان خارجی جهت افراد زیر بیست سال و مراکز آموزش پیش‌دبستانی (به استناد مصوبه ۴۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۶ و مصوبه جلسه ۶۹۹ شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۲۸)، وزارت آموزش و پرورش و مرجع صدور مجوز فعالیت‌های آموزشی آزاد در قالب دوره‌های «فراگیری مهارت‌های آموزشی

شغلی» به استناد ماده (۵) مصوبه ۴۸۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و ماده (۱۱۱) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ و اصلاحات بعدی آن، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور می‌باشد».

- قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، ماده (۲)، بند «پ»، تبصره «۲»، مصوب ۱۳۹۵: «تعیین شاخص‌های آموزشی و پرورشی و تدوین محتوا و نظارت بر مهدکودک‌ها از حیث آموزشی و پرورشی با وزارت آموزش و پرورش و صدور مجوز و ارائه برنامه با سازمان بهزیستی کل کشور می‌باشد».

- اساسنامه مدارس ورزش، مصوبه هفتصد و بیست و چهارمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵:

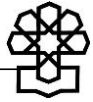
ماده (۱) - «مدارس ورزش به مدارس اطلاق می‌شود که در آن دانش‌آموزان مستعد و علاقمند علاوه بر برنامه رسمی دوره‌های مختلف تحصیلی، مهارت‌های ورزشی را با رعایت مفاد این اساسنامه فرا می‌گیرند».

ماده (۳) - «این مدارس بر اساس قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی و یا به صورت دولتی (وابسته به سایر وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مراکز غیروابسته) با رعایت ضوابط و مقررات زیر راه‌اندازی می‌شود».

- اساسنامه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی وابسته به سایر دستگاه‌های دولتی و سایر نهادهای عمومی، مصوب جلسه ۷۹۴ شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۸۸/۶/۳:

ماده (۱)

«این مدارس در راستای اهداف کلی و هدف‌های دوره تحصیلی نظام آموزش و پرورش کشور، با استفاده از مشارکت سایر دستگاه‌ها تحقق اهداف زیر را مد نظر دارد...».

ماده (۲)

«وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی، تعاونی و مؤسسات عام‌المنفعه که مجوز تأسیس مدرسه وابسته را (به استثنای رشته علوم و معارف اسلامی) از سازمان آموزش و پرورش استان دریافت می‌کنند، مؤسس نامیده می‌شوند».

- مصوبه ۴۸۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۳:

ماده (۳)

«صدور مجوز فعالیت‌های آموزشی آزاد در قالب برگزاری کلاس‌های تجدیدی، تکدرس، تقویتی و کنکور، برگزاری آزمون، کنکور مکاتبه‌ای و آموزش زبان‌های خارجی بر اساس سرفصل دروس مصوب وزارت آموزش و پرورش از سطح مبتدی تا قبل از دانشگاه به صورت حضوری و غیرحضوری تحت عنوان آموزشگاه‌های آزاد و نظارت بر آنها از وظایف و اختیارات وزارت آموزش و پرورش می‌باشد».

- مصوبه ۴۸۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۳:

ماده (۴)

«صدور مجوز فعالیت‌های آموزشی آزاد در قالب دوره‌های آموزش عالی آزاد و دوره‌های تخصصی و کاربردی کوتاه‌مدت بالاتر از سطح دوره متوسطه و همچنین برگزاری کلاس‌های کنکور برای دوره‌های کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی مربوط به گروه غیرپزشکی و پزشکی تحت عنوان مؤسسه آموزش عالی آزاد و نظارت بر آنها حسب مورد از وظایف و اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد».

- مصوبه ۴۸۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۳:

ماده (۵)

«صدور مجوز فعالیت‌های آموزشی آزاد در قالب دوره‌های فراگیری مهارت، حرفه و رشته معینی بر اساس استانداردهای مهارت آموزشی مشاغل تحت عنوان آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و نظارت بر آنها از وظایف و اختیارات وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان فنی و حرفه‌ای کشور) می‌باشد».

ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی تأسیس مراکز، مؤسسات، کانون‌ها و انجمن‌های فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها، مصوب جلسه ۱۳۷۵/۶/۲۷، شورای مشترک کمیسیون‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده (۱)

«مراکز، مؤسسات، کانون‌ها و انجمن‌های فرهنگی تشکیلاتی هستند که با اهداف و مقاصد فرهنگی اعم از انتفاعی یا غیرانتفاعی و بر اساس شرایط مندرج در این ضوابط به مسئولیت اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی، عمومی و خصوصی، افراد واجد شرایط برای فعالیت در یک یا چند قلمرو فرهنگی، هنری، سینمایی و مطبوعاتی با سرمایه ایرانی تشکیل می‌شوند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز تأسیس، نظارت بر فعالیت‌ها و انحلال آنها را صادر می‌کند».

- ضوابط تأسیس و نظارت بر آموزشگاه‌های آزاد هنری، مصوب جلسه ۴۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی،

ماده (۱)

«آموزشگاه آزاد هنری که در این مصوبه «آموزشگاه» و یا «موسسه آموزشی» نامیده می‌شود به مکانی اطلاق می‌شود که به منظور تربیت و آموزش هنرجویان علاقمند به یکی

از رشته‌های هنری (هنرهای تجسمی و خوشنویسی، سرود و آهنگ‌های انقلابی، هنرهای نمایشی، هنرهای سنتی) برای اشاعه فرهنگ و هنر، بر اساس ضوابط و شئون اسلامی و با رعایت این ضوابط توسط افراد حقیقی یا حقوقی تأسیس می‌گردد».

تبصره ماده (۳) - «کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی باید برای مجوز فعالیت آموزش‌های هنری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تقاضای صدور پروانه نمایند».

آیین‌نامه مدارس فوتبال ایران، آکادمی ملی فوتبال، ۱۳۸۹:

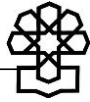
ماده (۱)

«مدرسه فوتبال استاندارد عبارت است از مرکز آموزش فوتبال برای کودکان و نوجوانان سنین ۶ تا ۱۶ سال که طبق ضوابط مندرج در این آیین‌نامه مجوز فعالیت از هیئت فوتبال استان مربوط برای مدت یک‌سال دریافت می‌دارد».

در ادامه خلاصه‌ای از قوانین و مقررات فوق در جدول زیر به نمایش گذاشته می‌شود تا بتوان تصویری دقیق از رویه صدور مجوز برای مدارس و مراکز آموزشی نشان داد:

جدول نمایش مرجع صدور مجوز برخی از مدارس، مراکز و آموزشگاه‌ها

ردیف	عنوان مدرسه - مرکز - مؤسسه آموزشی	محدوده سنی	نوع فعالیت	مرجع صدور مجوز - مرجع نظارت
۱	مدارس غیردولتی	۶-۱۷	تعلیم و تربیت در حیطه برنامه‌های مصوب وزارت آموزش و پرورش	وزارت آموزش و پرورش
۲	مراکز آموزش پیش‌دبستانی	۴-۵	ارائه برنامه‌های تربیتی	وزارت آموزش و پرورش
۳	مراکز مهدکودک	۳-۱	ارائه برنامه‌های تربیتی	سازمان بهزیستی-وزارت آموزش و پرورش
۴	مدارس ورزش	۶-۱۷	برنامه رسمی دوره‌های مختلف تحصیلی وزارت آموزش و پرورش، آموزش مهارت‌های ورزشی	وزارت آموزش و پرورش
۵	مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی وابسته به سایر دستگاه‌ها	۶-۱۷	برنامه رسمی دوره‌های مختلف تحصیلی وزارت آموزش و پرورش	وزارت آموزش و پرورش
۶	آموزشگاه‌های آزاد	از سطح مبتدی تا قبل از دانشگاه	کلاس‌های تجدیدی، تکدرس، تقویتی، کنکور، زبان‌های خارجی، برگزاری آزمون بر اساس سرفصل دروس مصوب وزارت آموزش و پرورش	وزارت آموزش و پرورش
۷	مؤسسات آموزش عالی آزاد	بالتر از سطح متوسطه	دوره‌های تخصصی و کاربردی کوتاه‌مدت، برگزاری کلاس‌های کنکور برای دوره‌های کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۸	آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد	-	فراگیری مهارت، حرفه و رشته معین بر اساس استانداردهای مهارت آموزشی مشاغل	وزارت کار، رفاه و امور اجتماعی (سازمان فنی و حرفه‌ای کشور)
۹	مراکز، مؤسسات، کانون‌ها و انجمن‌های فرهنگی	همه سنین	فعالیت‌های فرهنگی، هنری، سینمایی و مطبوعاتی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ردیف	عنوان مدرسه - مرکز - مؤسسه آموزشی	محدوده سنی	نوع فعالیت	مرجع صدور مجوز - مرجع نظارت
۱۰	آموزشگاه آزاد هنری	همه سنین	تربیت و آموزش هنرجویان رشته‌های هنری همانند هنرهای تجسمی، خوشنویسی، هنرهای نمایشی،	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۱۱	مدارس فوتبال ایران	۶-۱۶	آموزش فوتبال برای کودکان و نوجوانان	هیئت فوتبال استان‌ها
۱۲	مدارس طبیعت	۱-۱۲	آموزش‌های محیط‌زیستی	؟

نتیجه آنکه؛ بر اساس مواد قانونی، مقررات پیش‌گفته و نیز جدول بالا درمی‌یابیم که آنچه در تعیین مرجع صدور مجوز مراکز آموزشی اصل و مبنا قرار گرفته است نه محدوده سنی، بلکه نوع فعالیت آن مؤسسه یا مرکز است، به این نحو که فعالیت آن مؤسسه یا مرکز در حیطه وظایف هر دستگاه یا نهادی که باشد همان دستگاه یا نهاد به عنوان مرجع صدور مجوز شناخته می‌شود. محدوده سنی تنها زمانی در تعیین مرجع مؤثر است که دو نوع مؤسسه یا آموزشگاه فعالیتی مشابه هم داشته باشند، برای مثال صدور مجوز آموزشگاه‌های کنکور در سطح قبل از دانشگاه از وظایف وزارت آموزش و پرورش و صدور مجوز آموزشگاه‌های کنکور کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری از وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

سازمان حفاظت محیط زیست و آموزش‌های محیط‌زیستی

- قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست، مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸،

ماده (۶)

«سازمان علاوه بر وظایف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای سازمان شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای وظایف و اختیارات زیر است:...

بند «د»: تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی به منظور تنویر و هدایت افکار عمومی در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست».

آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست، مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۳ هیئت

وزیران:

ماده (۲۲)

سازمان به منظور تنویر و هدایت افکار عمومی در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست برنامه‌های آموزشی خاصی تنظیم و به مرحله اجرا خواهد گذاشت.

ماده (۲۳)

سازمان ترتیبی اتخاذ خواهد نمود که با همکاری مراجع ذی‌ربط در برنامه‌های درسی دوره‌های ابتدایی، راهنمایی، متوسطه و عالی مسائل مربوط به لزوم و نحوه حفظ و بهسازی محیط زیست گنجانیده شود.

ماده (۲۴)

سازمان می‌تواند با تصویب شورای عالی و کسب اجازه از مراجع قانونی مربوط جهت آموزش، مؤسسات و آموزشگاه‌های خاصی در زمینه حفاظت و بهسازی محیط زیست دایر نماید».

نتیجه آنکه: آموزش در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست و تنویر و هدایت افکار عمومی بر اساس قوانین و مقررات از وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست به‌شمار می‌رود.

جمع‌بندی و پیشنهاد

- «مدارس طبیعت» برای ادامه فعالیت خود نیازمند کسب مجوز هستند و بدون مجوز نمی‌توانند فعالیت کنند.
- آنچه که تا امروز با نام «مدرسه طبیعت» شناخته شده است، با تعریف «مدرسه» در قوانین و مقررات وزارت آموزش و پرورش مغایرت دارد و از همین‌رو نباید عنوان «مدرسه» را بر آنها اطلاق کرد.
- از آنجایی که در «مدارس طبیعت» برنامه درسی رسمی و مصوب وزارت آموزش و پرورش ارائه نمی‌شوند، این «مدارس» هیچ پیوند و نسبتی با وزارت آموزش و پرورش ندارند.
- نوع فعالیت‌هایی که مراکز و مؤسسات ارائه می‌دهند، ملاک و معیاری برای تعیین مرجع صدور مجوز آن مؤسسات و مراکز به‌شمار می‌رود.
- بر اساس قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست (مصوب ۱۳۸۳/۳/۲۸) و آیین‌نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۳)، ارائه آموزش در راستای حفظ و بهسازی محیط زیست از وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست به‌شمار می‌رود.
- بر اساس آنچه که گفته شد، در خصوص «مدارس طبیعت» سه پیشنهاد مطرح می‌شود:

- «مدارس طبیعت» در قالب آموزشگاه یا مؤسسه با تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست تأسیس و اداره شوند.
- «مدارس طبیعت» در قالب مدرسه غیردولتی و بر اساس قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵ تأسیس و اداره شوند تا ضمن اجرای برنامه‌های مصوب وزارت آموزش و پرورش، آموزش‌های زیست‌محیطی را به عنوان فوق برنامه ارائه دهند.
- مدارس طبیعت در قالب مرکز پرورشی موضوع بند «ب» ماده (۲) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵ تأسیس و اداره شوند.
- پیشنهاد طرح قانونی، (الحاق یک تبصره به ماده (۲)، قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی):
- «اتفاق عنوان «مدرسه» تنها برای واحدهای آموزشی و پرورشی که از وزارت آموزش و پرورش مجوز تأسیس و فعالیت دریافت می‌کنند، مجاز می‌باشد».

منابع و مأخذ

۱. قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴.
۲. آیین‌نامه اجرایی مدارس، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، جلسه ۶۵۲، مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۰.
۳. عابدینی، احمد. واژه‌نامه تخصصی (ترمینولوژی) آموزش و پرورش، نشر سادس، چاپ اول، ۱۳۹۳.
۴. اساسنامه مدارس ورزش، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، مصوبه ۷۲۴، مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵.

۵. اساسنامه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی وابسته به سایر دستگاه‌های دولتی و سایر نهادهای عمومی، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، جلسه ۷۹۴، مورخ ۱۳۸۸/۶/۳.
۶. سیاست‌ها، حدود وظایف و نحوه فعالیت مراکز مجری آموزش‌های آزاد کشور، مصوبه ۴۸۳، مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۵.
۷. ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی تأسیس مراکز، موسسات، کانون‌ها و انجمن‌های فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها، مصوب شورای مشترک کمیسیون‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی جلسه مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۷.
۸. ضوابط تأسیس و نظارت بر آموزشگاه‌های آزاد هنری، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، جلسه ۴۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.
۹. آیین‌نامه مدارس فوتبال ایران، آکادمی ملی فوتبال، ۱۳۸۹.
۱۰. قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست، مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸.
۱۱. آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست، مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۳ هیئت وزیران.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۶۳۸۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: در باب سازوکارهای حقوقی و قانونی تأسیس و اداره «مدارس طبیعت»

نام دفتر: مطالعات آموزش و فرهنگ (گروه آموزش و پرورش و فنی و حرفه‌ای)

تهیه و تدوین‌کنندگان: موسی بیات، فرحناز حسام

ناظران علمی: سینا کلهر، کرم‌اله دانش‌فرد

متقاضی: فراکسیون محیط زیست و توسعه پایدار

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. تأسیس مدرسه

۲. مدارس طبیعت

۳. آموزش محیط زیست

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۱/۲۰